

AD magazine

ZATERDAG 11 & ZONDAG 12 JANUARI 2020

Oud papier

Inzamelen voor de clubkas loont niet meer

Lege handen

Wat doe je als je echt niet zwanger kunt worden?

Maite Hontelé

Wereldberoemde salsa-ster uit Nederland raakt haar trompet niet meer aan

Maite Hontelé

‘Optreden? Ik ben blij dat het niet meer hoeft’

Ze is een internationale salsa-ster, maar in Nederland is trompettiste Maite Hontelé (40) nagenoeg onbekend. En dat vindt ze prima. Met een burn-out verhuisde ze van Colombia terug naar Den Haag. Sindsdien is haar trompet niet meer uit de opslag gekomen. „Misschien speel ik wel nooit meer.”

TEKST PAM VAN DER VEEN / FOTOS MERLIJN DOOMERNIK

‘Ik verlangde naar regelmaat, een rustig thuis, kaarsje aan, met een kopje thee op de bank’

In Colombia veroverde ze de harten van het salsaminnende publiek met haar virtuoze trompetspel. Tel daar haar opvallende lange en blonde verschijning bij op en een ster was geboren: latin-artiest Maite Hontelé. Als 29-jarige vertrok ze vanuit Nederland naar Colombia om haar debuut-ep te promoten en negen jaar later woonde ze er nog. Ze verzamelde er de beste muzikanten om zich heen, speelde met salsalegende Oscar D’León, verkocht de grootste zalen uit, sleepte twee Latin Grammy-nominaties in de wacht en deed tour na tour. Ook werd ze er verliefd, op pianist en producer Juancho Valencia, met wie ze samenwerkte en zich settelde in Medellín. In die stad was Hontelé niet minder dan een beroemdheid – op straat werd ze omringd door fans die met haar op de foto wilden.

Hoewel haar faam ter plekke alleen maar groter werd, is Hontelé nu terug in Nederland. Niet alleen nam ze afscheid van Juancho, haar band en haar leven in Colombia, ze zette ook een punt achter haar carrière als salsamuzikant. De trompet die haar zo

veel had gegeven, maar ook veel van haar had gevraagd, hing ze aan de wilgen. Een zware beslissing, vertelt ze in haar nieuwe woonplaats Den Haag, maar ze kon niet anders. „Trompetspelen is topsport. Ik heb het meer dan twintig jaar gedaan en toen was het op. Lichamelijk leed ik eronder, ik had hartkloppingen en last van chronische hyperventilatie. Uit alles bleek dat het te veel was, dat ik iets tegen mijn zin stond te doen. Mijn inspiratie, het innerlijke vuur; ze waren verdwenen.”

Ze heeft ‘onwijs mooie dingen’ bereikt in Colombia, zegt ze. Ze kon zich er ontwikkelen, kreeg volop kansen en waardering. „Optreden op nationale tv, uitgeroepen worden tot artiest van het jaar, een uitnodiging om te spelen op een gala in Cuba – steeds waren er nieuwe adrenalineshots. Maar wat het voor mijn gezondheid betekende, daar stond ik niet bij stil.”

Rust inbouwen zat niet in haar systeem. Muziek maken, trompetspelen – dat was haar leven. „Ik zag het niet eens echt als

werk. Ik heb ook nooit nagedacht over de uren die ik maakte, en wat ik daar dan eigenlijk mee verdiende. Ik ging gewoon door tot ik het niet meer kon.”

Wat was het moment waarop je dat besefte?

„Ik liep al een tijdje in rondjes, achter mijn eigen staart aan. Wéér een tour in Mexico, oké, dan gaan we nu naar Peru, ook leuk. Maar het echte plezier was er toen al af. Eind 2017 stond ik in Venezuela met een geweldige band voor een zaal vol enthousiaste mensen, en ik voelde me alleen maar doodongelukkig. Zo moe, zo ongeïnspireerd. Ik dacht: hoe maak ik dit optreden af? Waar haal ik de energie vandaan? Dat niemand het aan me zag, maakte me heel eenzaam. Het was inmiddels ook al een tijdje uit met Juancho en kort daarna ben ik naar Nederland gegaan. Daar heb ik vier maanden hyperventilerend op de bank gezeten.”

Je had te lang op hoog niveau gespeeld?

„Ja, de trompet is veeleisend, het is topsport, zoals ik zei. Alleen met oefeningen was ik al anderhalf uur per dag bezig. Heel saai, maar je moet het doen om in vorm te blijven. Met een fysiotherapeut trainde ik om mijn knieën en rug sterk te houden, alles stond in dienst van dat zware leven.

Ik werd ongemakkelijk van het idool-zijn. Mensen dragen je op handen, gaan bibberend met je op de foto – ik hou wel van een beetje aandacht, maar ik ben ook een nuchtere Hollander. Ik wilde erkenning voor de muziek die ik speelde, niet als persoon de hemel in worden geprezen. In Medellín had een man een grote tatoeage van mijn gezicht op zijn bovenbeen staan. Dan denk je: doe even normaal.”

Hier herkent niemand je. Hoe is dat?

„Heerlijk. Mijn *private space* was weg, de bescherm laag om me heen. In Nederland kreeg ik die weer terug. Een verademing.”

Dat een meisje dat opgroeide in Haaften zich zou ontpoppen tot internationale

salsa-ster lag niet erg voor de hand. Hontelé kwam al jong met het genre in aanraking dankzij haar vader, een fervent muziekverzamelaar. Nog voordat hun dochter werd geboren, dansten haar ouders samen op Cubaanse ritmes.

Enkele jaren later volgde een scheiding, waarop haar vader naar Barcelona vertrok om het geluk te zoeken. Dat is bepalend geweest voor haar leven, zegt Hontelé. Ze was negen en kon het niet begrijpen. „Als kind kun je zoiets alleen maar op een pijnlijke manier interpreteren. Waarom ging hij naar het buitenland? Was ik niet leuk genoeg? Mijn vaders vertrek heeft me getekend. Het maakte bijvoorbeeld dat ik in latere relaties te veel een peacekeeper ben geweest. Mensen zouden me afkeuren als ik een te duidelijke mening gaf, dacht ik. Ik was almaar bezig die leuke Maite te zijn, anders zouden ze bij me weggaan.”

Pas later, na veel gesprekken – met een therapeut en met haar vader zelf – zag ze in waarom hij weg moest. „Hij is een wereldreiziger, iemand die de vrijheid nodig heeft om steeds ergens opnieuw te beginnen. Wat de impact daarvan was voor mij, heeft hij zich destijds niet gerealiseerd. Daar kan hij zich nog schuldig over voelen. Aan de andere kant: een vader die depressief op de bank zit omdat hij zich gedwongen voelt in Nederland te blijven, wat zou ik dáaraan hebben gehad?”

Hoe is de relatie nu met hem?

„Goed. Hij woont in Sevilla, maar we hebben regelmatig contact. We zijn door een moeizaam proces gegaan waarin ik hem steeds meer ben gaan begrijpen. Daardoor zijn we dicht bij elkaar gekomen. En door de liefde voor muziek was onze connectie toch al heel sterk.”

Uit Barcelona stuurde hij je jarenlang cassettebandjes met zijn favoriete salsamuziek. Legde dat de basis voor jouw carrière?

„Dat ik muziek beleef zoals ik die beleef, heb ik daaraan te danken. Als kind zat ik op mijn kamer te luisteren naar muziek waarvan ik wist dat mijn vader er veel van hield, en dat maakte van alles in me los. Ik miste hem op die momenten, maar kon ook huilen om hoe prachtig het was. De diepe emoties die muziek bij me oproept, van verdrietig tot high van geluk, daar heb ik in mijn carrière lang op kunnen teren.”

Ben je salsa gaan spelen om alsnog door je vader ‘gezien’ te worden?

„Deels wel. Maar belangrijker was: ik werd zó blij van die muziek. Ik begon met trompet bij de fanfare in Haaften en op mijn 14de had ik mijn eerste repetitie bij een salsaband. Dat was echt *heaven*: ik mocht mijn favoriete muziek spelen! Stel je voor dat ik hier mijn beroep van kan maken, dacht ik.”

Als puber luisterde ze op haar koptelefoon naar *underground salsa*. Klasgenoten begrepen er niets van en ook haar muzikleraar kon ze er niet van overtuigen dat salsa te gek was. „Ik begreep niet dat anderen het niet hoorden, maar ik vond het stiekem wel leuk om bijzonder te zijn. Dat ik opgeschooren haar had, een colbert droeg en twee moeders had, maakte me ook al anders.” Na haar scheiding was Hontelés moeder verliefd geworden op een vrouw. Hontelé: „Natuurlijk werd ik er soms mee gepest. Zelf vond ik het vooral stoer, en mijn moeders gaven me een geborgen jeugd met veel liefde. Ze zijn nog altijd samen.”

Buiten haar rebelse uiterlijk en afwijkende muzieksmaak was ze overigens een braaf meisje. Haar eerste biertje dronk ze op haar 17de, toen ze al professioneel trompet speelde. In de weekends trad ze op, dus ‘gewoon’ uitgaan was er niet bij. „Ik ben totaal geen nachtmens; om 11 uur ’s avonds vallen mijn ogen dicht. Heel onhandig voor een muzikant.”

Niet zo rock-'n-roll dus?

Lacht. „Helemaal niet. Eerder burgerlijk. De afgelopen jaren ben ik steeds meer gaan verlangen naar regelmaat, een rustig thuis, kaarsje aan, met een kopje thee op de bank.”

Maar toen werd je weer verliefd. Op salsabassist Adinda.

„Ik kende haar al uit Nederland. Adinda is een heel goeie bassist. We raakten bevriend toen ze naar Colombia kwam om te spelen bij de beroemde salsaband Monsieur Periné. Er was ook lichamelijke aantrekkingskracht en we werden *friends with benefits*. En hoewel ik steeds luid verkondigde dat ik vrijheid wilde, realiseerde ik me op een dag dat ik gewoon ontzettend blij van haar word. Ik dacht: waarom doe ik zo moeilijk als dat wat ik zoek nu voor mij staat? Waarop ik heb gevraagd of ze mijn vriendinnetje wilde worden. In de zomer van 2018 zijn we in Nederland getrouwd.”

‘Salsa zit in mijn lijf. Ik adem die muziek. Ik liet zien dat Colombia meer is dan de serie *Narcos*’

Wat vind je bij haar?

„Dan kom ik uit bij al die clichés: thuis-komen, jezelf kunnen zijn. Rust. Zij ként mij gewoon, en ik haar. We zijn allebei voor het eerst met een vrouw, en het is een soort liefde die ik niet eerder heb ervaren. Adinda heeft ook heel goed voor me gezorgd tijdens mijn burn-out. Ik had negen jaar zo hard gewerkt dat ik het mezelf niet meer toestond te relaxen. Adinda liet me zien hoe je op de bank kunt liggen binge-watchen zonder je schuldig te voelen.”

Dat ontspannen ging niet zonder slag of stoot. Er was ook veel onzekerheid en angst om de controle los te laten. „Behalve het conservatorium heb ik verder geen opleiding. Ik dacht: als ik mijn trompet opgeef, wat dan? Waar leef ik dan voor, wat is mijn bestemming? Ik was mijn houvast kwijt en had constant het gevoel dat ik viel, zonder te weten waar de bodem was. Doodeng. Maar ook noodzakelijk, want dat ik zo hard viel, gaf ook aan hoe ver ik verwijderd was van mezelf, van mijn verlangen.”

Een verlangen waaraan ze nu eindelijk toekomt met haar vrouw: zich settelen in een kalmer bestaan. Een huisje met tuin, 's ochtends samen ontbijten, de krant lezen met Bach op de achtergrond. Ze houdt van,

zoals ze het zelf noemt, standaardgezelligheid. „Ik had dit jaar voor het eerst een kerstboom, gewoon omdat het kon, omdat ik niet op tournee was. Deze nieuwe manier van leven, met vrije avonden en week-ends, is voor mij ongelooflijk luxe. Ook Adinda was eraan toe. Ze heeft een heftig tourleven achter de rug, reisde de hele wereld over. We hebben allebei een kind-wens. Daar wordt nu aan gewerkt.” Lacht. „Nee, meer valt daar niet over te zeggen.”

Hoe reageerden je fans toen je een relatie kreeg met een vrouw?

„Mijn fans zijn voor een groot deel conservatief-katholiek. Als ik hand-in-hand met Adinda over straat liep, voelde ik de blikken. Soms vond ik het zo *awkward* dat ik haar hand liever losliet. Maar Adinda zei: ‘Het is belangrijk dat je dit wél laat zien, dat deze liefde er ook mag zijn. Hierin kun je een rolmodel zijn voor andere homoseksuelen stellen’. Dus zette ik me er af en toe overheen.”

Je was al een rolmodel voor meisjes die trompet willen spelen.

„Als vrouwelijke trompettist was ik in Colombia een vreemde eend in de bijt. En ook nog een heel exotische, met mijn lengte, haarkleur en Nederlandse nationaliteit. Maar de salsa zit in mijn lijf, ik adem die muziek. Daarvoor kreeg ik alle respect. Sterker nog, ik werd ontvangen als een heldin die de Colombiaanse cultuur vertegenwoordigde, die liet zien dat het land meer is dan de serie *Narcos* over Pablo Escobar. Daarmee kon ik een voorbeeld zijn voor andere vrouwen. Ik kreeg steeds vaker berichtjes van meisjes die zich door mij hadden laten inspireren om trompet te spelen.”

Haar eigen trompet staat al sinds haar verhuizing in de opslag. Hontelé voelt vooralsnog geen aandrang hem tevoorschijn te halen. „Als-ie eruit komt, stel ik me voor dat ik even voel of de ventielen het nog doen. Dat ik 'm aan mijn mond zet om te kijken wat er gebeurt. Maar zelf muziek maken, daar heb ik nu geen behoefte aan. Misschien wel nooit meer.”

Het is nogal een uitspraak voor iemand die zich een leven lang manifesteerde via de trompet. Hontelé heeft een nieuwe manier gevonden om haar creativiteit te uiten. Ze werd artistiek leider van het Music Meeting

Festival, dat de grenzen oprekt tussen jazz, improvisatie, traditionele muziek en andere genres. In de eerste editie onder leiding van Hontelé ligt de focus – niet geheel toevallig – op Cuba. „Hierin kan ik mijn expertise en ambities kwijt. In deze baan ben ik ook dagelijks bezig met muziek, ik verbind lijntjes tussen muzikanten en stijlen, kan een podium geven aan artiesten die zelden in ons land te zien zijn. Dat geeft me net zo veel voldoening als zelf muziek maken, alleen heb ik er nu wél een leven naast.”

En dan is er nog het sluitstuk van haar salsacarrière, het album dat ze maakte voordat ze afscheid nam van de trompet. Op *Cuba Linda* komt alles samen, zegt ze, het is de plaat waarop ze volledig tot haar recht komt. „Het is echt mijn persoonlijke project, ik heb alles zelf bedacht en voorgeproduceerd, en met mijn band opgenomen op Cuba, waar mijn muzikale roots liggen.”

Doet het pijn dat er hierna geen album meer komt?

„Nee. Het is nu een mooi afgerond verhaal. *Cuba Linda* is een heel oud nummer dat altijd met me is meegereisd. Mijn moeder danste erop met mijn vader toen ze zwanger was van mij. Het is een hommage aan Cuba, waar de oorsprong van salsa ligt, en bevat de essentie van waar het om gaat in muziek: dat je een verhaal vertelt waarmee je mensen raakt. Ik heb me laten inspireren door de versie van Grupo Folklórico y Experimental Nuevayorquino, met trompettist Chocolate. Die is voor mij de leidraad geworden. Hij laat zien hoe je op een waarachtige manier muziek maakt, hoe je met één noot alles kunt zeggen. Dit album, met deze titel, is de perfecte punt achter mijn carrière.”

Net als je vorige album won *Cuba Linda* nét geen Latin Grammy Award.

„Helaas, maar de nominatie was al erkenning genoeg. En winnen had ook allerlei verwachtingen gewekt. Wéér al die interviewaanvragen, wéér verzoeken om op te treden – alleen het idee al geeft me een gejaagd gevoel. Die tijd ligt nu achter me. Ik kijk graag YouTube-filmpjes terug van optredens die ik heb gedaan, videoclipjes die we hebben opgenomen, artiesten met wie ik heb gespeeld. Dan denk ik: wow, dit is echt wel bijzonder. Maar ook: wat heerlijk dat het niet meer hoeft.” ■